

Priloga vsaki četrti in
tudi s polno vredn
Maribor v postojane
na dan za celo leto 25 din.
za leto 12-50 din., čisti leta
2-30 din. Izenjajo vsake
40 din. Koroška cesta 5.
za vsakodnevno Sloven-
skega Gospodarja v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Za se dopolnje da oc-
enati. Naročnina na pla-
čilo v naprej.
Redna izdajanja št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Polnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. Ra-
pisati se ne vračajo. Izo-
bitno sprejema naročn-
inacije in reklamacije.
Cene inzeratov po de-
veru. Za vsakega opo-
primeren popis. Nemo-
suficijarne so postojne
prijave.
Čekni račni postoj-
uradi Ljubljana št. 100.
Redna izdajanja št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

5. številka

MARIBOR, dne 1. februarja 1923.

57. letnik.

Značilni pojavi.

Iz raznih krajev naše slovenske domovine prihajajo zelo zanimiva poročila, kako volilci odločno odklanjajo vse druge stranke in stranke, ie naša Slov. ljudska stranka, odnosno Kmetiska zveza zboruje povsod sijajno in nemoteno. Celo v popolnoma delavskih krajih, kakor so Štore pri Celju, se izrekajo za naš program in za našo stranko. Ker so razni socialno demokrati hujšaki in kričaji skušali onemogočiti shod dr. Korošcu, so vdrli organizirani naši pristaši v dvorano in izgnali ter precej preresetali nasprotnike.

V drugih krajih nasprotnikov ali sploh ne pustijo zborovati, ali jim ne dajo prostorov, ali pa ne pridejo na shod, da govornik gleda prazne stole in prazne stene. Ne pomaga zastoj poslano časopisje, ne agitatorji, ne podkupovanja.

Vzgleji, kako ljudstvo sodi in obsodi.

Ni jih bilo hujših kričav in hujšakov, kakor so bili samostojni, nihče pa tudi ni ljudstva politično tako oslepil, kakor samostojni voditelji. Ni čuda, da sedaj ljudje Mermolja, Drofenika in druge naravnost preganjajo in se jih bivši volilci sramujejo.

Ko niso na štajerskem mogli več zborovati samostojni poslanci, so klicali svojega ministra Pucelja, da ministrski sijaj in kranjska liberalna nesramnost, kakor jo kaže ravno Pucelj, rešijo njihovo stranko. Ker to ni šlo in so ljudje uporabili Puceljeve shode za ugodno priliko, da so mu precej odločno izprašali vest, so skušali sedaj pridobiti iz naših vrst može, ki naj bi iz častihlepnosti prodali svoj značaj, svoje moštvo. Znano je, kako so ponujali kandidature tudi našemu staremu kmetškemu narodnemu bojevniku Thalerju, a ta je odgovoril s tem, da je izročil pisno svojemu prijatelju župniku Vračku, naj jim on odgovori. Od Thalerja se odgovora niso dobili in to je pač najkrepkejši odgovor. Naši može v družbo političnih sleparjev ne gredo!

Značilen je tudi pojav, da skuša Mermolja kakor svatopisemski prireditelj gostije loviti ljudi na cestah, križpotih in sejnih, pa mu ljudje posvetijo z gorjačami. To pove več, kakor vsi govorci!

Ubežni kralji!

Ravno tako hudo se godi liberalnemu mladinu s precej osivelimi možgani dr. Kukovec. Siromak piše, prosi, moleduje, pa ga niti njegovi bivši somišljeniki ne marajo več. Sedaj si je izmislil bajko, da bo Prekmurje liberalna Indija Koromandija. Nič ne pomagajo novi naslovi, nič kupi «Tabora», nič vse drugo. Eden najveselejših pojavov te pomladi bo, ko se bo oglasila prava kukavica, za vedno pa bo utihnil politični Kukovec. Ljudstvo bo obsodilo in pokopalo enega največjih svojih škodljivcev, ki se je prodal Beogradu in nas politično in gospodarsko zaslužil centralizmu.

Kako sprejemajo Novačana?

Po svetu hodijo delamrzní ljudje, ki se kažejo v cirkusih kot «umetniki» in «neumni Avgusti» ali «Pavlihi». Takšen je tudi Novačan, mož neresen, precej surov, še bolj pa domišljav. Vse kaže, da ima malo poštenja in nič znanja. Celo Radič se ga je prav odločno

otresel in noče imeti z njim nič skupnega. Novačan je «sviga švaga črez dva praga», enkrat slavi Radiča, še tisti teden ga preklinja, je s samostojneži in je kmalu proti njim, je demokrat in je kmalu sovražnik demokratov, je agitator in propagator Avramovičeve srbske monarhistične stranke in pokaže figo stranki in monarhizmu, ko ni več iz Beograda srbskih dinarjev. Ali je čudno, da ljudstvo odločno odklanja takšno pustolovstvo in sleparstvo? Še naš jezik, kakor ga je pisal in govoril Slomšek, bi nam rad s srbsčino mrcvaril in pokvaril! Pa ne boš, Jakec, kaše pihal! Pojdi raje zopet pisat svoje vodene povesti!

Sejmarski kričaji.

«Pojte nutra, nutra, samo deset krajcar!» smo slišali večkrat po sejnih. Takšni sejmarski kričaji so naši razbiti socialni demokrati. Znaajo prav imenito šuntati, pa še bolj imenito slabo gospodariti. Značilen pojav zato imamo v Mariboru. Tam imajo župnana in podžupana, imajo relativno večino, a naša stranka mora braniti revno ljudstvo pred njihovimi davčnimi neumnostmi. Se poštenega občinskega proračuna za Maribor vsi skupaj ne spravijo in ne sestavijo. Kako tudi? Saj dobro vemo, da cigan kot konjski mešetar še nikdar ni bil dober konjerejec. Ali je potem čudno, da ne soglašajo nekateri pametni in pošteni v njihovi lastni stranki s takšnim brezglavim gospodarstvom? To je tudi zelo značilen pojav.

Prazno slamo

mlatijo med vsemi najbolj takojmenovani narodni socialisti. Prej samostojni, sedaj njihov tajnik Žnuderl skuša na led speljati nekaj viničarjev, a istočasno pa Brandtner divje šunta po mariborskih zaupnih shodih proti vsemu ljudstvu na deželi. Ti ljudje ne vedo, ali so centralisti ali avtonomisti, ali so tiči ali miši, ali so topli ali mrzli. V Ljubljani so v zvezi z najgršimi kapitalisti, ki so sodnijsko kaznovani, ker so dražili in kvarili živila. V svojem listu pa oznanjajo skoraj komunistični program. Več kot jasno je, da takšne ljudi naše ljudstvo odklanja.

O slovenskih radikalih

cijalisti. Prej samostojni, sedaj njihov tajnik Žnuderl radi mandata potikal in dobrikal pri Jugoslovanskem klubu, ni vredno govoriti. Ljudstvo odklanja stranko že s tem, da ima njihova gornjeradgonska «Samouprava» ravno celih 160 plačanih naročnikov in še to so večinoma kavarne. Niti radikalni pater uskok dr. Lenard Zupaniča in njegove stranke v Sloveniji ne bo rešil. Zupanič, Lenard in Novačan so si po duhu in delu precej podobni.

Tako imamo na vseh koncih in krajih veliko zanimivih pojavov, kako se naše ljudstvo zaveda resnosti položaja ter se otresa neresnih vsiljivcev in dosedanjih svojih škodljivcev.

Odklonitev ni dovolj!

Ni pa dovolj, da ljudstvo svoje nasprotnike le odklanja, treba je tudi odločno nastopiti za zmago. Pomislite! Niti eden nasprotnik ne ostane doma, ko so volitve, ljudij našega mišljenja pa gotovo polovica. To mora postati drugače! Ne obsojamo samo, temveč poj-

straneh plošče so zakrili s kamenjem in manjšimi ploščami, kolikor mogoče naravno in preprosto, in ker so bile plošče iste temnorjave barve kakor skala sama, je skrivališče res izgledalo kot bi bilo le navaden kup kamenja in površni opazovalec ni mogel izlahka sumiti kaj posebnega pod njim.

Ko je bilo delo storjeno, so se može z olajšanim srcem spet obrnili proti puščavi, da vidijo, kaj so ukrenili njihovi sovražniki.

Krak — je v tistem trenutku ostro in svareče zapela puška «udanskega vojaka in za njo druga in tretja, toda ti poredki strelji so kmalu utonili v gostem, za teglem prasketanju, ki se je v nerednih valovih zdaj pa zdaj usulo z ravnine proti griču, in fin, fin — so žvižgale svinčene izletnike okrog ušes.

Koj so se vsi poskrili za skale in grebene, le Francoz Fardet je besno skakal sem ter tja in se tolkel s pestjo po glavi. Belmont in Cochrane sta se splazila doli k Sudanem, ki so počasi in umerjeno streljali iz svojih kritih postojank, naslanjajoč puške na skale pred seboj.

Kakih pesto metrov pred gričem so se Arabci ustavili. Njihove počasne kretnje so pričale, da se jim prav nič ne mudi. Dobro so vedeli, da jim nobeden ne more niti in da imajo ujetnike popolnoma v pesteh. Ustavili so se le, da sešetejo svoje žrtve, preden jih končno zajamejo.

Večinoma so ostali na svojih jezdnihi živalih in so streljali s sedla, le tu pa tam je kateri zlezel s kamele in pokleknil v pesek. Izgledal je kakor bela blesčeca se lisca na zlatorumenem ozadju peščene planjave. Ostro, rezko in počasi se je oglašalo njihovo streljanje, pa se

dimo vsi odločno v boj za popolno zmago! Kdor trpi in pusti, da se kuga in gnjiloba razpase, je ravnotako kriv kakor kdor kugo sam širi. To si zapomnite! To povejte vsem, ki ostajajo doma!

Kukovec in Pucelj kriva davka na vozove.

Lastnike vozov na vzmete (Srbi imenujejo te vozove «kola sa fedrima») v Ljutomerskem okraju in Prekmurju (in menda tudi v drugih okrajih na Slovenskem) je zadela te dni huda globa. Davčni uradi iztirjujejo od kmetstkih in obrtniških lastnikov pokritih in nepokritih vozov od enega po 200 dinarjev takse. KDOR DO 15. JANUARJA T. L. NI PRIJAVIL SVOJEGA KOLESELJNA ALI POKRITEGA VOZA, KATERI JE NA «FEDRE» IN KDOR SE NI PLAČAL TE TAKSE DO TEGA DNE, TEGA SEDAJ NEUSMILJENO RUBIJO, ne samo prvotno svoto 200 dinarjev, ampak mu še TAKSO ZVIŠAJO ZA PETKRATNI ZNESEK to je 1000 dinarjev od enega voza. A to še ni vse! ZRAVEN TEGA SE NALOŽIJO prizadetim POSEBNO GLOBO, katero znaša 100—200 dinarjev!

Radi teh v nebo vpijočih krivic, je kmetško in obrtniško ljudstvo razburjeno do skrajnosti. Posamezniki dolžijo razne osebe, katere so baje krive tega šikaniranja od strani davčnih uradov. Da bodo prizadeti znali, kdo jih je «oblagodaril» s temi krivičnimi bremenji, PRIPOROČAMO vsem prizadetim, DA VZAMEJO V ROKE «URADNI LIST» pokrajinske uprave za Slovenijo šte. 100, let. III. z DNE 22. AVGUSTA 1921, stran 199 pod tarifno podstavko 100 «Začasni zakon o državni trošani, taksah in pristojbinah», kjer najde pod odstavkom a natiskano, da se mora plačati od takih vozov, za prijavo 200 dinarjev, in za letno takso od voza z dvema konjema 200 dinarjev, z enim konjem 100 dinarjev vsakoletne takse. TA ZAČASNI ZAKON TUDI DOLOČA, DA SE KAZNI, IZREČENE PO ZAKONIH O PRISTOJBINAH NE MOREJO ZNIŽATI, NITI MILOSTNO ODPUSČATI. (Člen 20 tega začasnega zakona).

Vsem prizadetim priporočamo, da si potem, ko so prečitali to skrupucalo demokratsko-radikalno-samostojne vlade, pogledajo, KDO JE TA ZAČASNI ZAKON SESTAVIL, IZDAL IN PODPISAL. Z debelimi črkami najdemo tam med drugimi demokrati in radikali tudi podpisa dveh slo-

kmalu spet strnilo v gosto, dolgotrajno prasketanje, grič je brenčal kakor čebelni panj in z ostrim pang pang pang so treskale svinčene v skalovje, da so nevarno odletavali drobci kamenja na vse strani.

«Ni prav, da se tako zelo izpostavlja!» je svaril Belmont polkovnika in ga potegnil za široko pečeno, za katero se ležali varno kriti že trije Sudanci.

«Krogla v glavo — to je še najboljše, kar smejo pričakovati!» je zagodrnjal Cochrane srdito. «Kak proklet norec sem bil, Belmont, da nisem z večjo odločnostjo ugovarjal zoper ta izlet —! Jaz si pač zaslužim svojo usodo, pa bridka in nezasižena je za tebe nedolžne duše, ki niso ničesar budega slutile in ki sploh ne vedo, kaj je nevarnost!»

«Bojim se, da ni nobenega upanja za nas?»

«Niti najmanjšega!»

«Ali ne mislite, da bi streljanje morebiti privabilo angleško posadko iz Wadi Halfe?»

«Niti čuli ga ne bodo! Dobrih šest milj je oddal do parnika. In od tam pa do Wadi Halfe je novih pet milj.»

«Ampak če se ne vrnemo do dveh popoldan, kakor smo se domenili, — se bo ljudem na «Kleopatru» zdela stvar sumljiva in opozorili bodo posadko —?»

«In kje bomo mi tistikrat —?»

«Uboga Eleonora, — moja ljuba, uboga Eleonora!» je šepetal Belmont za svojimi osivelimi brki. —

«Kaj mislite da bodo storili z nami, Cochrane —?» je vprašal črez nekaj časa.

«Porezali nam bodo vratove — ali pa nas bodo odvedli v Kartum v suženjstvo! Mislim da nimamo mnogo izbire —. In tale vsaj je že oskrbljen —!» je pokazal na Sudanca poleg sebe.

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje.)

«Najbolje je, da ostanemo tesno skupaj,» je dejal polkovnik. «Bog je nemogoč in druga ne moremo storiti, ko da počakamo in se držimo drug drugega.»

«Obstali so!» je pripomnil Belmont.

«Opazujejo nas. Dobro vedo, da jim ne moremo uiti, in nič se jim ne mudi z napadom. Res ne vem, kaj naj storimo —?»

«Kaj če bi skrili ženske —?» je svetloval Headingly. «Ni verjetno, da vedo natančno, koliko nas je tu gori. Ko nas moške odvedejo seboj, bodo ženske zlezle iz svojega skrivališča in bodo brez posebnih nevarnosti našle same pot nazaj h «Kleopatru»!»

«Izvrstna misel!» je vzklil polkovnik. «Imenitna misel! — Tule sem, prosim, gospodična Adams! — Pripljite dame semkaj, Mansur! — Niti trenutka ne smemo izgubiti!»

Del planote vrh griča je ležal tako, da ga ni bilo mogoče videti s puščave. Tam so z mrzlično naglico pozidali skrivališče za obe ženski. Kamenitih plošč je bilo dovolj naokrog in največjo izmed njih so s krepkimi rokami dvignili in poslonili k pečini, ki je štrlela črez rob planote. Tako so pripravili med skalo in med ploščo prostor, ozek sicer, pa za silo velik dovolj, da sta se mogli v njem skriti dva drobni osebi.

Gospodična Adams in Sadie sta se stlačili za ploščo in se tesno okenili druga druge. Odprtino na obeh